І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 142. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го СЕРПНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 5, 1965 No. 142. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 4-го серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ОХОРОНУ ВИБОРЧИХ ПРАВ В ПІВДЕННИХ СТЕЙТАХ. Проєкт прийнято більшістю 328 до 74-ох голосів і тепер цей компромісовий проєкт має ще затвердити Сенат в четвер 5-го серпня, після чого його вишлють до підпису до Білого Дому і він стане законом. Це є компромісовий законопроєкт затверджений конгресовою конференцією. Палата прийняла була свій проєкт 9-го липня, а Сенат ще 25-го травня. Головні пункти цієї програми є такі: (1) Скасовано так звані екзамени грамотности перед реєстрацією виборців, бо декуди білі урядовці використовували ці тести на те, щоб не зареєструвати негритянського виборця; (2) в деяких місцевостях будуть переводити реєстрації виборців федеральні урядовці. Це буде там, де при виборах в 1964 році число зареєстрованих виборців було менше від половини тих, що мають право голосувати.

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ЗАКОНОПРОЄКТ, ЯКИЙ МАЄ ЗМЕНШИТИ ЧИСЛО КАТАСТРОФ НА АВТОСТРАДАХ. Згідно з цим проєктом ті стейти не дістануть федеральної допомоги на будову шляхів, які не матимуть окремих законів про безпеку їзди на автострадах. Палата схвалила цей законопроєкт 2-го серпня, а Сенат прийняв його в травні цього року, і окрема конгресова конференція мусить ще узгіднити різниці в текстах цих проєктів, поки Президент зможе підписати новий закон. В минулому році на хайвеях ЗДА згинуло 47,000 осіб, а поранених було 1,700,000. Конгресмен Джан Болдвін сказав, що у всіх війнах, які вела Америка, число поранених не виносило стільки, скільки було поранених в автомобілевих катастрофах минулого року.

ПАЛАТНА ПІДКОМІСІЯ ПРАЦІ ЗБІЛЬШИЛА МІНІМАЛЬНУ ЗАРОБІТНУ ПЛАТНЮ ДО $1.75 за одну годину праці, починаючи з 1968-го року. Тепер мінімальна платня становить $1.25 за годину праці. Президент не просив Конгресу, щоб діяв цього року в цій справі. Джансон заявив у зверненні до Конгресу 18-го травня, що мінімальну заробітну платню треба збільшити, але вирішати питання, коли це має статися і як високе збільшення повинно бути. Чи мінімальна платня буде збільшена, — це залежатиме від того, чи Президент підтримає цю справу цього року. Президент перестерігав Конгрес, щоб дбайливо розважив, який вплив мало б збільшення платні на ціни товарів і на кошти продукції, на створення нових варстатів праці, які є конче потрібні, щоб затрудняти молодь, що кінчає школи.

НАД ЧОТИРМА ПІВДЕННИМИ СТЕЙТАМИ ЛЮДИ БАЧИЛИ ЛІТАЮЧІ ПРЕДМЕТИ в днях 2-го серпня. Це було над стейтами Ню Мексико, Оклагома, Кензасом і Тексасом. У Вічіті, Кензас, про ці літаючі предмети повідомляв місцевий шериф, бо його про них повідомило Бюро погоди, яке твердило, що щось літало на висоті 9,000 стіп. Над автострадою в Оклагомі побачила ці літаючі предмети автострадна патруля, а її звернули увагу з летунської радарової стації, де за допомогою радару побачили ті літаючі предмети на висоті 22,000 стіп. Запитана про це команда летунства у Вашингтоні відповіла, що, по всякій правдоподібності, це були якісь зорі, що тоді було видно їх на небі, а люди гадали, що це були якісь літаючі предмети.

У СВІТІ

ПІД ЧАС НАРАД ЖЕНЕВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ СПРАВ РОЗЗБРОЄННЯ, що в ній беруть участь представники 17 держав світу, совєтський делеґат С. К. Царапкін заявив, що Совєтський Союз погодиться на договір про заборону поширення нуклеарної зброї тільки в тому випадку, коли З'єднані Держави Америки припинять свою „агресію" у В'єтнамі, виведуть звідти, як також з Тайвану, Південної Кореї й Европи свої війська і зліквідують усі свої бази на території чужих країн. Голова американської делеґації на цю конференцію Вільям Ц. Фостер назвав виступ і вимоги Царапкіна тенденційними і викривленими і заявив, що головним спричинником в'єтнамського конфлікту є Північний В'єтнам, який до цього відмовляється вперто від будь-яких заходів замирення в цій країні. Становище Фостера підтримали також інші делеґати на женевській конференції.

ПРЕЗИДЕНТ ОБ'ЄДНАНОЇ АРАБСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ГАМАЛЬ АБДЕЛЬ НАССЕР започаткував — за інформацією політичних кіл у Каїро — обережне випитування урядів Комуністичного Китаю і Північного В'єтнаму в справі евентуальних переговорів про закінчення воєнних дій у Південному В'єтнамі. Комуністичний режим, як також південнов'єтнамські партизани поставилися до цих пробних випитувань Нассера неґативно. Представники Північного В'єтнаму заявили, що вони готові піти на переговори, якщо на це погодяться їхні партнери, значить Совєтський Союз, Комуністичний Китай і В'єтконг.

АВЕРЕЛЛ ГАРРІМАН, спеціяльний амбасадор ЗДА, зустрівся, після конференції у Москві, в Бонні, в Римі і в Беоґраді, також з британським прем'єром Вілсоном у Лондоні. Під час півгодинної зустрічі Гарриман поінформував Вілсона про вислід своїх розмов у Москві і в Беоґраді.

КВЕСІ АРМАГ, міністер закордонної торгівлі африканської держави Гана, прибув у вівторок 3 серпня ц. р. до Лондону із столиці Північного В'єтнаму Ганою, куди він їздив в справі полагоди в'єтнамського конфлікту. Армаг відбув у Ганої розмови з північнов'єтнамським президентом Го Чі Міном й іншими репрезентантами його уряду, але про вислід цих розмов відмовився поінформувати журналістів, заявляючи, що ситуація у В'єтнамі надто скомплікована.

УРЯД КІПРУ ВИСТУПИВ НА РАДІ БЕЗПЕКИ ОН з обвинуваченням, що Туреччина спричинила „вибухову" ситуацію на цьому острові і що турецький уряд, порушуючи кіпрську конституцію, веде безупинні заходи проти об'єднання Кіпру із Грецією. Дебати в цій справі між представниками Кіпру і Греції з одного боку, і Туреччини, з другого, відбулися у вівторок 3 серпня ц. р.

ПОГРУДДЯ ВІНСТОНА ЧЕРЧІЛЛА, померлого недавно британського державного мужа, буде викарбоване на британських монетах „коронах" разом із портретом королеви Єлисавети II. Це вперше в історії Великої Британії від часу Кромвелла появиться на британських монетах портрет людини, яка не належала до коронованих голів Великої Британії.

Палатна Правнича Комісія схвалила скасувати квоти в іміграційному законі

Вашингтон. — 3-го серпня цього року Палатна Правнича Комісія більшістю 27-ох до 4-ох голосів вирішила скасувати систему квот в теперішньому іміграційному законі. Система квот обов'язує від початку 20-их років цього століття. Ця система квот є несправедлива для імігрантів із деяких держав, до яких належить і Україна. Законопроєкт про зміну іміграційного закону вносили всі президенти, починаючи від Гарри С. Трумана. Квотова система дозволяла на те, що до ЗДА могли прибувати в більшому числі імігранти з Англії та Німеччини, а квоти з Італії, Греції та України були замалі у відношенню до числа населення тих країн, бо квоти встановлювано на основі перепису населення з 1920-го року, коли ще не було України між списком самостійних держав, і українці могли прибувати на квоти Польщі, Росії та Чехо-Словаччини, залежно від місця народження імігранта. Президент Джансон хвалить рішення Палатної Комісії як перемогу розуму та справедливости. Президент Джансон домагався схвалення нового іміграційного закону в окремому зверненні до Конгресу в січні цього року і пізніше підтримував урядовий проєкт при різних нагодах. Президент сказав, що від першого тижня в Білому Домі він працював в тому напрямку, щоб ЗДА мали справедливий іміграційний закон. Президент просить, щоб Палата якнайшвидше схвалила цей законопроєкт. Теперішній закон дозволяє на те, щоб в році 158 000 нових імігрантів могли прибути до цієї країни. Те число буде обов'язувати до липня 1968-го року. Після того часу до ЗДА зможуть прибути річно по 170-000 нових імігрантів, не враховуючи імігрантів із держав із Західної півкулі та жінок, батьків і дітей американських громадян. Згідно з новим законом такі особи зможуть прибувати до ЗДА: незамужні доньки й неодружені сини американських громадян у віці 21-го року; чоловіки і жінки тих чужинців у ЗДА, які прибули на сталий побут, але не мають ще громадянства; професіоналісти, наукові й мистці; замужні доньки й жонаті сини американських громадян; брати й сестри американських громадян; втікачі з комуністичних країн та домашні робітниці.

Департамент Оборони починає збільшувати набір рекрутів

Вашингтон. — Після останнього рішення президента Джансона, щоб збільшити кількість американських військ у В'єтнамі з 75 до 125 тисяч, отже на 50 тисяч вояків, Департамент Оборони почав ознойно збільшувати набір рекрутів. Уже на вересень передбачено збільшити цей набір майже на 60 відсотків, бо з 17 на 27 тисяч новобранців. Квоту новобранців на жовтень встановлено на 33.600 осіб. Набір рекрутів від минулого квітня виносив 13 до 17 тисяч. Набір рекрутів буде збільшуватися аж до повного заспотребування. Передбачається, що це збільшить загальну кількість американських збройних сил до круглих трьох мільйонів вояків. На середу, 4-го серпня, був передбачений виступ секретаря оборони Роберта Мек-Намари перед сенатською комісією військового бюджету з пропозицією збільшити оборонний бюджет, який тепер виносить 47 більйонів долярів. В сенатських колах передбачають, що бюджет буде збільшений на суму від одного до двох більйонів долярів.

Появилася сьома збірка поезій Олександра Неприцького-Грановського

Шикаго. — Відомий український науковець і громадський діяч проф. Олександер Грановський, що виступає в українській літературі під літературним псевдонімом Ол. Неприцький, опублікував тут сьому збірку своїх поезій під назвою „Сни зруйнованого замку". Появилася ця збірка у видавництві „Життя й Мистецтво" в художньому оформленні мистця Михайла Михалевича. Збірка охоплює два цикли ліричних і патріотичних поезій „Срібна намороззь" і „Наше море", як також поему „Сни зруйнованого замку". Із першими своїми збірками Олександер Неприцький-Грановський виступив ще на Україні, видаючи в Києві збірки поезій „Пелюстки надій" (1910), „Намистечко сліз" (1911) й „Акорди" (1914). Перша збірка поезій у ЗДА „Іскри віри" була видана 1953 року. Проф. Олександер Грановський, відомий як автор багатьох наукових праць з ділянки ентомології і екоенмічної зоології і також політичної публікації „Вільна Україна необхідна для постійного миру" (1945). Цього року — після 25-літньої наукової діяльности — він перейшов на пенсію.

АМЕРИКА НЕ ХОЧЕ ВІЙНИ, АЛЕ ТАКОЖ НЕ ВІДСТУПИТЬ З В'ЄТНАМУ — КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

Вашингтон. Президент Линдон Б. Джансон заявив у вівторок, 3-го серпня, що ті, які проповідують загальну війну у В'єтнамі так само помиляються і так само не розуміють американської політики й ролі ЗДА в Південно-східній Азії, як ті, що проповідують відкликання американських військ з В'єтнаму. Американською місією в тій частині світу є „допомогти малій країні залишитися незалежною та звільнитися від агресії", але ані загальна війна, ані відкликання американських військ не дали б задовільної розв'язки для цього завдання — заявив Президент. Свою опінію в цій справі висловив президент Джансон напередодні своєї конференції з Аверелом Гарріманом, амбасадором для спеціяльних доручень, який тільки-що повернувся з Москви та який в середу, 4-го серпня, мав поінформувати Президента і державного секретаря Діна Раска про вислід своїх розмов із репрезентантами Совєтського Союзу. Повернувшись з Москви через Лондон, амбасадор Гарріман заявив, що він виїхав з Москви під враженням, що совєтський уряд також бажає собі замирення у В'єтнамі, але він, амбасадор Гарріман, не знає, чи Москва має будь-який плян, щоб намовити Північний В'єтнам до мирових переговорів. Рівночасно з Каїра наспіло повідомлення, що єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер почав „випробовувати ґрунт", чи й наскільки уряди червоного Китаю та Північного В'єтнаму були б готові до мирових переговорів. Також Квесі Армаг, який очолював минулого тижня ганську місію до Північного В'єтнаму, заявив у Лондоні, що під час свого побуту в Ганої він мав „сердечні розмови", але відмовився від будь-яких дальших вияснень зокрема тому, що він передбачає нез'ясовані інше ближче „мирові заходи". З В'єтнаму повернувся вже також дотеперішній американський амбасадор в тій країні ген. Тейлор і на запит, чи він бачить які можливості військового акціону зусилити тамошніх комуністів до мирових переговорів, відповів, що такі можливості існують, але не в короткому часі. А державний секретар Дін Раск, інформуючи членів конгресової комісії закордонних справ про ситуацію у В'єтнамі, ствердив, що „основне посилення комуністичної акції терору і саботажів" у Південному В'єтнамі, що починає становити поважну проблему для американських військ.

Кандидат на канцлера Західної Німеччини хоче переговорювати з Москвою

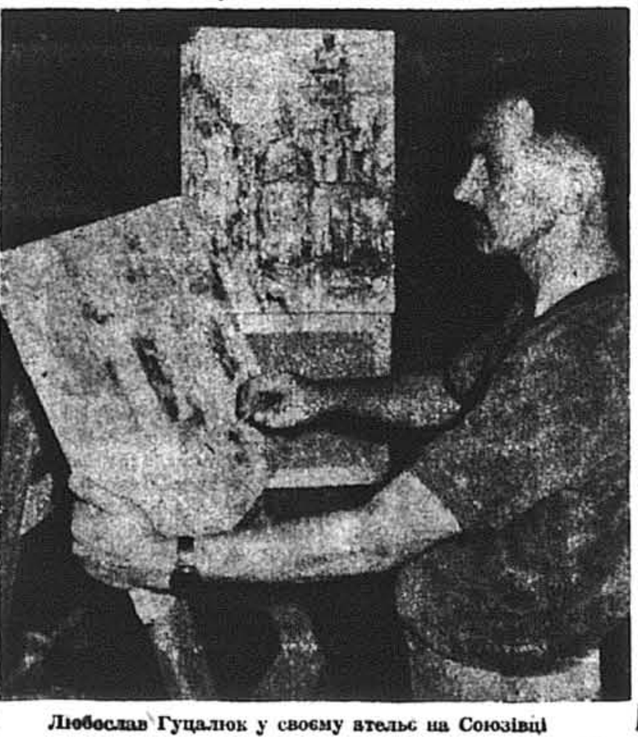
Бонн. — Віллі Брандт, посадник західнього Берліну і провідник західньо - німецької Соціял - Демократичної Партії заявив, що якщо він буде обраний на канцлера Федеральної Німецької Республіки, то він започаткує „діялог" із Совєтським Союзом в справі підписання німецького мирового договору і з'єднання обох частин Німеччини: західньої і східньої. В розмові з журналістами Віллі Брандт сказав, що після 20 років від закінчення війни уже найвищий час підписати мировий договір з Німеччиною і що в цій справі боннський уряд повинен започаткувати безпосередні переговори з Москвою, не залишаючи їх тільки на вирішення ЗДА, Великої Британії і Франції. Такі переговори мали б бути започатковані після попередньої консультації з усіма більшими західньо - німецькими партіями і за згодою союзників Західної Німеччини. Започаткувати ці переговори на думку Брандта треба негайно, не зважаючи, що вони будуть довгі і важкі. Вибори до західньонімецького Бундестагу, значить, нижчої палати парляменту, у висліді яких буде обраний і новий канцлер Західної Німеччини, відбудуться 19-го вересня цього року.

Тамара Лихолай і квартет ревелерсів „Каравана" виступлять цієї суботи на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. У найближчу суботу, 7-го серпня, в рамках щотижневих культурно-розвагових імпрез на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскільських горах відбудеться одна з найбагатших і найрізноманітніших програм, у якій виступлять славна наша солістка, лірично-колоратурне сопрано Тамара Лихолай, якій на фортепіяні акомпаньюватиме маестро Володимир Гентиш, та чоловічий квартет ревелерсів „Каравана" під керівництвом Богдана Бемка і при фортепіяновому супроводі Марійки Гец. У склад квартету, крім п. Бемка, входять ще Михайло Дзябога, Роман Канюка та Любомир Калинич. Імпреза відбудеться, як звичайно, з концертовій залі „Веселки" після вечері.

Любослав Гуцалюк „український Пікассо", творить на Союзівці

Союзівка, Керґонксон. Від 26-го липня ц. р. на цій оселі УНС в Кетскільських горах між багатьома „вакаційниками" звертає окрему увагу й одна справді — можна б сказати — мальовнича родина: молодий джентлмен з чорним вусом, молода й вродлива та завжди погідно усміхнена пані й їх малий синок-пустун. Побачивши їх біля басейну, на подвір'ю біля гостинниці чи в її вестибюлі, гості милуються їх виглядом і їх поведінкою, але принагідні гості не знають, що це й є — як його назвала наша дописувачка з Парижу пані Софія Наумович — „український Пікассо", наш мистець-маляр Любослав Гуцалюк зі своєю дружиною Ренатою та їхнім малим синком Яремою. Так, мистець Гуцалюк перебуває на Союзівці на вакаціях, але чи може мистець „вакаціонувати" серед прекрасної природи та в обставинах, які піддають стільки мистецьких вражень і тем? Таке й з Л. Гуцалюком. Приїхав на вакації не тільки зі своїм талантом, але й „на всякий випадок" зі своїми малярськими приборами. В результаті — в окремій хатині біля вілли „Київ" постало справжнє „вакаційне ательє", в якому цей „український Пікассо" перебуває більшу частину дня, збагачуючи свій мистецький доробок та українську культуру новими замітними творами. Не нам цю вакаційну творчість Гуцалюка оцінювати; сподіємося, що до його закаційного мистецтва на Союзівці ще загляне хтось з наших мистецтвознавців та скаже про це своє авторитетне слово. Тим часом гості нашої оселі на Союзівці, які очікують, коли мистець скінчить свій черговий твір, щоб його придбати.

Любослав Гуцалюк у своєму ательє на Союзівці

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

АРХИЄПИСКОП ГЕНАДІЙ ПОМІЧНИКОМ МИТР. БОГДАНА ШПИЛЬКИ

Вінніпезький тижневик „Вісник" подав у числі з 1 серпня ц. р. повідомлення такого змісту: „Митрополит Богдан Шпилька в ЗДА найменував навесні ц. р. архиєпископа Генадія Шиприкевича своїм помічником. Архиєпископ Генадій, родом з Волині, від 1921 р. був священиком у Православній Церкві під Польщею. Року 1942-го він був висвячений на єпископа міста Дніпропетровська-Січеслава і підлягав митрополитові Полікарпові (Сікорському), який був тоді в юрисдикції митрополита Діонісія (Валединського), первоієрарха Автокефальної Правос. Церкви в Польщі. Митрополит Богдан (Шпилька) очолює ті парафії православних українців, які є в складі американського екзархату Константинопольського Патріярхату."

ПОЛК. Я. ЗАКРЕВСЬКИЙ ПОМЕР В АВСТРАЛІЇ

Аделаїда, Австралія. — Тут помер 1 червня ц. р. видатний громадський діяч, почесний голова Української Громади Півд. Австралії і голова Союзу Українських Комбатантів Півд. Австралії, полк. Яків Закревський.

СІМ УКРАЇНОК СТАЛО УЧИТЕЛЬКАМИ В АВСТРАЛІЇ

Саншайн, Австралія. — В цьому місті закінчили учительський курс і стали учительками сім українок: Галя Давидюк, Софія Демчишин, Ольга Залеська, Надія Козодій, Анна Левинська, Ніна Остафіїв та Люба Поточна.

ІГОР ШАНКОВСЬКИЙ ВИКЛАДАЧЕМ В АЛБЕРТСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Едмонтон. — Молодий поет Ігор Шанковський з Філядельфії восени почне працювати в Албертському університеті як викладач української мови. І. Шанковський студіював у Пенсильванському університеті. В Едмонтоні він плянує написати магістерську працю в проф. Яра Славутича. Вірші І. Шанковського появлялись у різних журналах. Він видав дві збірки лірики „Квітнева даль" і „Дисонанси". Він також перекладає з різних чужих літератур. Новий викладач є сином публіциста Лева Шанковського.

У КЛЕНДАНОЛДІ БУДЕ ПОСВЯЧЕННЯ НОВОНАБУТОЇ ЦЕРКВИ

Едмонтонський єпископ Ніл Саварин у співслужінні духовенства доверщить благословення новонабутої церкви в Клендаролді, на північному заході від Едмонтону. Торжество відбудеться в неділю, 8 серпня о год. 10-ій ранку.

ТРЕТЄ ВИДАННЯ „УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ"

Едмонтон. — Видавництво „Славута" випустило в світ третє видання підручника д-ра Яра Славутича — „Українська мова для початківців", що схвалений до вжитку в державних школах Альберти та в багатьох українських школах. Підручник ілюстрований, побудований, як і „Конверсейшенал Юкрейнієн", за розмовною методою, що добре надається також для домашнього навчання під наглядом батьків.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ХОЛОДНА СПРАВА З ХОЛОДИЛЬНИКАМИ

Як справа з холодильниками в Україні?

На це питання дає відповідь у „Радянській Україні" з 6 липня Павло Алексеєв, який відає плянуванням випуску холодильників. Він заявив: „Перш за все треба взяти до уваги ..., що холодильники ми почали виробляти лише десять років тому. Для створення зовсім нової галузі промисловости — це порівняно короткий час."

Алексеєв признається, що холодильники не зовсім доброї якости, часто псуються, споживають багато енергії, ламаються як не ручки, то замки дверцят. У цьому році П. Алексеєв прообіцяв випустити не 200 тисяч холодильників, як заплановано, а 287 тисяч.

До речі, холодильник, вироблюваний в Україні, зветься „Днепр", а не „Дніпро".

ДЛЯ МАЛЯТ — ДБАЙЛИВІ „НЯНІ"

Молоді батьки у Красилівському районі, Хмельницької области, які мають малих дітей, — розповідає 6 липня в „Молоді України" Б. Рогоза, — після роботи можуть піти в кіно чи на виставу. А діти? При клюбах створено „дитячі кімнати". Там малюків доглядають дбайливі няні".

„ПЕЙЗАЖ" ПОЛТАВИ

„Коли літак перелітає над Полтавою, — пише 1-го липня П. Заманський, кореспондент „Культури і Життя", — даремно дивитися в ілюмінатор: міста ви однаково не побачите. Його будинки і вулиці сховані за суцільним зеленим килимом. Таке враження, ніби під вами море. І тільки сяючий на сонці золотий орел, що вінчає колону слави, поставлену на честь перемоги петрівських полків над шведами, пробивши крилами буйні крони каштанів і лип, немов ширяє у прозорому повітрі".

Таке диво поставили, як казав Тарас Шевченко.

СТАЛЬ ТА ВАЛЬЦЬОВАННЯ З УКРАЇНИ

„Радянська Україна" з 8 липня повідомляє, що металюрги України дотерміново виконали семирічний плян. Видано понад контрольні цифри 1 мільйон 420 тисяч тонн вальцьовання.

САМІ КУПУЮТЬ, САМІ ПРОДАЮТЬ

На тваринницьких фермах колгоспів „Україна" та „Прогрес", Яворівського району, Львівської области, — пише кореспондент „Радянської України" (часопис з 8 липня), — працюють крамнички без продавців. Їх обслуговують по черзі самі працівники ферм.

НА ЗАПОРІЖЖІ — МОЛОТЬБА

Понад дві тисячі „степових кораблів", тобто комбайнів, працюють на полях Запоріжжя, — інформує „Радянська Україна" з 8 липня. — Всюди закінчують збирати горох, провадять косовицю ячменю та пшениці. На півдні Запоріжжя почалася молотьба колосових зернових.

МІНЕРАЛЬНІ ДЖЕРЕЛА НА ЗАКАРПАТТІ

„Карпати багаті на джерела, — пише із Львова кореспондент РАТАУ („Молодь України" з 6 липня). — Їх налічується близько трьох сот. У Міжгірському районі біля села Сойки виявлено величезні запаси вуглекислих вод типу „Єсентуки".

Біля села Вишкове, Хустського району, виявлено термальні вуглекислі мінеральні води, що мають чудові лікувальні властивості.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Успіх, що заохочує

Упродовж останніх чотирьох тижнів на сторінках „Свободи" зверталось увагу і дебатувалося два випадки яскравого поплутання інформацій про нашу батьківщину — Україну. В першому випадку пані Оксана Савойка-Мізь драматично з'ясувала плутанину в статті про Україну у World Book Encyclopedia, подавши адресу тієї важливої публікації та заохочуючи читачів, щоб писали в цій справі листи. В другому випадку Володимир Сохан, спортовий редактор „Свободи", звернув увагу на подібну плутанину, якої допускається телевізійна стація ABC в своїх повідомленнях про пляновані змагання американських та совєтських спортовців у Києві і якої вона могла б допуститися в своїх повідомленнях про самі змагання. В одному й другому випадку плутанина полягала в тому, що Україну ідентифіковано з Росією. Київ називалось „російським містом" і ін.

Голоси згаданих авторів не були голосом „вопіющого во пустині". З самої лише головної канцелярії Українського Народного Союзу та „Свободи" був добрий десяток телефонів і листів, зокрема від головного предсідника УНС Йосипа Лисогора, який і в таких справах дуже наполегливий, промовляючи в імені організаційно і фінансово могутньої установи.

На наслідки не довелося довго чекати. Сьогодні перед нами лист з Видавництва World Book Encyclopedia, в якому асистентка редактора дослівно пише: „Ми тепер перевіряємо статтю про Україну в нашій World Book Encyclopedia. Ми були б дуже вдячні за брошури, які Ви могли б мати на тему економіки, історії, правління та життя народу в Україні".

У другому випадку читачі мали нагоду самі ствердити, що телевізійна стація ABC у повідомленнях про змагання в Києві правильно окреслила це місто, як столицю України, і ідентифікувала його з Україною, при чому зверталось окрему увагу й на українських спортовців та на „місцевий патріотизм". Стація ABC заслуговує направду на нашу велику вдячність і признання, коли зважити, що переведені поправки мусіли бути дуже коштовні. Ця стація перед змаганнями майже кожної години повідомляла, що передаватиме живий перебіг змагань з „Києва, Росія". Опісля на інтервенцію кілька тих готових, записаних на фільмовій стрічці повідомлень треба було змінити на „Київ, Україна", і це зроблено. Що більше, продуцент усіх спортових програм згаданої стації, Дейвід Горовіц, додержав обіцянки і телефоном запропонував своїм звітодавцям у Києві, щоб вони в своїх повідомленнях і коментарях правильно ідентифікували Київ, як столицю України.

Очевидно, що успіх у цих двох випадках треба завдячувати не тільки згаданим вище особам, але цілком певно й сотням тих наших громадян, які не злегковажили цих справ і своїми листами й телефонами до видавництва й телевізійної стації вплинули на перевірку їхнього становища.

З цього для нас усіх велика наука й заохота. Поперше, це потверджує, що не всі люди на світі „проти нас", що плутанина про Україну в американських книжках і повідомленнях трапляється — думаємо — в більшості не зі злої волі, але з непоінформованости та внаслідок всіляких „обставин". Другий висновок: в такій ситуації справу завжди можна вияснити і направити, якщо ми її не будемо легковажити і не пошкодуємо кількох хвилин часу, щоб написати листа чи потелефонувати і помилку чемно вияснити. Є ще й третя наука, яка могла б бути першою: ми завжди спостерігали враження, яке справляв на інтерпельованих відклик урядовців УНСоюзу, що вони говорять в імені установи, яка має за собою 72 роки історії, 85 тисяч членів та понад 30 мільйонів майна.

Дальші висновки самонаявні: жадного значення і жадної вартости не матимуть самі тільки наші жалі та нарікання, що нас кривдять, якщо не супроводитиме їх відповідна позитивна акція. Наведені приклади до цього більше, ніж заохочують.

Комунізм виключає свободу

Дуже доброю ілюстрацією для широко реклямованої комуністично-проґресивними пропаґандистами „свободи слова і думки" в Совєтському Союзі і в інших комуністичних країнах може бути недавній варшавський процес молодих польських комуністів, обвинувачених у поширюванні некорисних і дискримінаційних у відношенні до польського комуністичного режиму матеріялів. Водночас цей процес показовий для тих глибоких ферментів, що зароджуються і множаться серед вихованої і сформованої вже в умовах комуністичного ладу комуністичної інтеліґенції.

І засуджені у варшавському процесі викладач філософії Кароль Модзелевський, і студент Яцек Куронь, й інші арештовані у зв'язку із їхньою справою викладачі та випускники Варшавського університету не є ніякими „ворогами народу", „нащадками фабрикантів та куркулів" чи й хоч би людей, перейнятих „релігійними забобонами". Усі вони переконані комуністи, члени польської компартії, і до того ж, як наприклад, Кароль Модзелевський, сини визначних партійних і режимних діячів. Свою дискусійно-видавничу діяльність вони вели у вузькому колі, не виходячи поза організаційні рамці партії, не ширили своїх ідей серед некомуністичного населення. Єдиним їхнім злочином було те, що вони — за прикладом італійських та інших західньоевропейських комуністів — забажали дискутувати над такими питаннями, як „сталінізм", „ревізіонізм", „колективізація" тощо. Їхні дебати точилися над актуальними для сучасної Польщі політичними, соціяльними й господарськими проблемами. Щиро й переконано вони хотіли вивести польську комуністичну молодь з того глухого кута, в який запровадили її партійні доктринери, догматики й терористи.

Провід польської компартії визнав діяльність цієї групи молодих комуністів розкольницькою і загрозливою для партії і для „народньо-демократичної" польської держави. Після попереджень й пересторог усіх цих дискутантів виключено з партії, а коли вони й далі не припинили своїх мітинґових і циклостильних дебат, їх поставлено в стан обвинувачення. Їхніх провідників — Модзелевського і Куроня засуджено на довгорічне ув'язнення. Інші члени групи чекають на подібну долю.

Суворі кари для членів цієї дискусійної групи і одночасні нарікання керівників режиму на недостачу ентузіязму серед молоді і її втечу від політичного і суспільного життя доводять ще раз, що про жадну свободу думки і слова навіть у найбільш „ліберальних" комуністичних країнах не може бути мови. Всюди і завжди комунізм виключає свободу.

РАКЕТА, НАЧИНЕНА НЕНАВИСТЮ

Валерій Тарсіс, письменник, який протягом 1962 року переслав із СССР на Захід кілька своїх антисовєтських повістей, зазнав нового типу покарання, придуманого чи не самим Хрущовим: його, як і інших непокірних, замкнули в психіятричній лікарні. „Каґебісти в білих халатах", як називають політичні в'язні совєтських лікарів - психіятрів, не спускають з них ока і систематично складають в КҐБ звіти про їх розмови і поведінку.

В. Тарсіс народився в Києві у 1906 році від батька-грека і матері - українки з роду Приходьків. У 1924 р. закінчив київську середню школу, а в 1929 р. — університет у Ростові - над-Доном. Працював у видавництвах, як редактор і перекладач на російську мову творів західньоевропейських письменників. З тих років його перу належить збірка оповідань, повість „Дездемона" (1938) і солідно опрацьована монографія „Сучасні чужоземні письменники".

У 1943 р. тяжко поранений під Сталінґрадом, В. Тарсіс довгий час провів у військовому шпиталі, лікуючись і збираючи матеріяли для своєї нової книжки „Прекрасне і його тінь". В цій книжці він, уже глибоко розчарований в совєтсько - большевицькій системі, хотів довести, що совєтський режим — не соціялістичний, а тоталітарний, поліційний, далеко гірший від гітлерівського. За це Тарсіса виключили з партії, до якої він вступив у 1948 році, і усунули від будь-якої літературної праці.

В 1961 році В. Тарсіс, як член Спілки совєтських письменників, звертався з просьбою до Хрущова, щоб його з родиною випустили за кордон, до Італії, але жадної відповіді не одержав. Після того він одверто почав проповідувати серед знайомих і молоді свої антирежимні погляди. 23-го серпня 1962 р. Тарсіса арештували і перевезли до психіятричної лікарні.

Переслані нелеґально закордон повісті В. Тарсіса „Сказання про синю муху", „Червоне і чорне", „Палата ч. 7", оповідання і філософічні памфлети, на прохання автора, вийшли під його дійсним прізвищем у мовах російській, англійській, італійській, французькій, данській і шведській.

У повісті „Палата ч. 7" перед читачем переходить довгий шерег „божевільних", які ненавидять совєтський режим і з цим ні перед ким не криються. Автор ділить їх усіх на три категорії: самогубців, що зазнали невдачі в момент розлуки з остогидлим існуванням (совєтські ідеологи і психіятри вважають, що коли людині не любий соціялістичний рай — вона божевільна і її треба „лікувати"); „американців" — людей, що пробували нав'язати зв'язок з якою - небудь чужоземною амбасадою, здебільша американською, або з туристами, щоб еміґрувати з СССР; і третя категорія — молоді люди, які відкидають всі совєтські стандарти, часом не знаючи самі, чого хочуть, але твердо знаючи, чого не хочуть.

„Зрозумійте, нарешті, — говорить головний персонаж повісти, уособлення автора, — що конфлікт нашої епохи має характер виїнятковий, небувалий. І, звичайно, не має нічого спільного з політичними кризами попередньої історії. І це чистої води ідіотизм вузьколобих маняків — твердити, що можливе мирне співіснування двох антагоністичних таборів. Адже сьогодні йдеться не про той чи інший режим або систему рівноваги, а про головне — бути чи не бути людській особовості. Єдина незаперечна цінність на землі для людини — це свобода особовости. А комуністи висунули альтернативу: не людина, а колектив, не особа, а отара. Та ж хіба людство погодиться на те, щоб обернутися на безмовну, безтямну отару? Ні, воно радше погодиться на загибель".

Через т. зв. „Канатчикову дачу", де перебував автор, щороку, пише він, переходить до 17 тисяч „божевільних", у „Стовбах" тримають одночасно до 20 тисяч, а під Казанню є спеціяльна психіятрична лікарня, де перебувають кількадесят тисяч політичних в'язнів. І люди в СССР знають, що тепер „неблагонадійні", переважно інтеліґенти — вчителі, науковці, мистці, поети — попадають не в тюрми, а в божевільні: таким чином можна твердити, що їх не карають, а лікують.

Книжок совєтських письменників „божевільні" принципіяльно не читають, а їх самих вважають не за письменників, а за літературних чиновників, гідних зневаги й презирства.

Коли Тарсіса привезли до психіятричної лікарні, літня жінка, реєструючи його в приймальні, сказала:

„... Що вам сталося? Сварилися з сусідами? Ні? Маєте окреме мешкання? Ну, звичайно... Не ви перший, не ви останній... Така доля всіх бунтарів... Добре ще, що тільки божевільня. Мого чоловіка розстріляли... Недавно приходив до мене секретар райкому, потішав, сказав, що партія не забуде мого чоловіка... Так вони всім говорять... Мене дивує... невже вони думають, що ми, вдови й сироти, сотні тисяч удів і сиріт, забудемо ці добродійства партії?.."

Автора не здивувала одвертість втомленої жінки. Останнім часом, пише він, всюди — в трамваях, поїздах і особливо в безконечних чергах — люди всякого віку не приховують свого ворожо - іронічного відношення до совєтської влади з її „досягненнями". І що бідніша з вигляду людина, то лютіше лає вона черги, знущається над „успіхами" совєтської економіки, проклинає дорожнечу, мізерну зарплатню, безрукість керівників, їхні порожні обіцянки.

Цікаві міркування висловлює Тарсіс устами свого персонажа про китайсько-совєтські відносини. „Китайці — це образ безобличчя. Вони всі на одне лице. Найстрашніша маса з усіх мас. Вони можуть затоптати Европу і навіть перелетіти через океан. Зробити міст із живих тіл — п'ять тисяч кілометрів можуть вимостити двадцять п'ятьма мільйонами осіб, — а їх сімсот. Щоб вратувати світ, треба індивідуалізувати людину, звільнити його від тупої, бездушної маси, бож вона має тільки шлунок. Натовп тягне людство назад до первісного стану, до табуна людиноподібних мавп...

Особливо брешуть совєтські газети, — пише Тарсіс, — замовчуючи найголовніше. Газетам ніхто не вірить, вірять тільки чуткам. Для відповідальних комуністів видають секретні бюлетені, але й в них далеко не все повідомляється. Як це завжди буває в тиранічних державах, ролю відіграє черговий тиран, а всі інші, навіть керівні особи — пішаки. В тих днях зник з обрію один з визначних персонажів, Фрол Козлов; дехто казав, що він застрелився, інші, що від надмірного хвилювання розбив його параліч. Всі знали, що Хрущов розправляється з людьми, як з ляльками...

Молодий історик, що працював над історією монголів 14-го століття, розповідає в лікарні студентам - в'язням:

Головна загроза европейській цивілізації виходить від монголів, які потай плекають доктрину панмонголізму, і настане день, коли китайські комуністи змовляться з японськими імперіялістами і захоплять Сибір, а далі візьмуться до Европи. На нових мапах китайського генерального штабу Східній Сибір забарвлений на китайський жовтий колір. Саме для цієї мети китайці зуживають величезні кошти на створення власної атомової зброї. Наші кажуть, що, мовляв, атомових бомб вистачить в СССР, щоб захистити ввесь соціялістичний табір, а того не припускають, що китайські атомові бомби призначаються насамперед для Совєтського Союзу. Взагалі так званий соціялістичний табір розвалюється на наших очах, як домочок з карт.

Культ особи Сталіна трактують „божевільні" по-своєму. „Влада — найстрашніша отрута, — каже студент Толя. — Жадоба влади, розбою властива духовій голоті. А справедливість — це те, що їм не подобається. Сталін — клясичний тип ось такого хамського тирана. І те, що партія пішла за ним, мовчки приймала його злодіяння і допомагала йому, свідчить, що партія не краща за нього. Тепер простопрікування Хрущова нікого не обдурять..."

Студент Толя у вислідi довгих роздумувань приходить до висновку: „Вся наша біда в тому й полягає, що ми переціпили ворожу силу, а свою недоцінюємо".

Студента Колю, генеральського сина, виключили з університету і замкнули до божевільні після того, як він відмовився їхати на ці-

(закінчення на стор. 3-ій)

Мих. Килимний

ШЕВЧЕНКО В КУРИТИБІ

Куритиба. — Його ще тут нема, хоч мав уже бути давно. Пам'ятник Т. Шевченкові плянували поставити в Куритибі ще в сторіччя його фізичної смерти, потім у стоп'ятдесятріччя з дня народження, а далі... справа на довший час, як кажуть, залишилась відкритою. Причин було досить і зовнішніх і внутрішніх, починаючи від загального напруження в Бразилії і кінчаючи браком грошей в українській колонії для оформлення Площі Україна та спорудження на ній пам'ятника. Щасливіше повелося в Порто Алеґре, де міська управа своїм коштом впорядкувала площу, а українці встановили на ній постамент з погруддям Тараса Шевченка.

Тепер міська управа Куритиби, змінивши площу, вирішила сама впорядкувати її, а вже українці мають спорудити пам'ятник. Яким же він буде?

Спочатку, враховуючи велику й довготривалу економічну кризу в Бразилії, а також матеріяльне збідніння нашої колонії, гадали обмежитися малим, за зразком Порто Алеґре, і встановити лише постамент з погруддям. Але на засіданні Шевченківського Комітету до справи підійшли інакше.

Парох місцевої католицької церкви всч. о. Микола Іванів, ЧСВВ, запитав присутніх на засіданні, чи випадає українцям Куритиби, після довгочасного зволікання з будовою, зробити найлегше і найменше, аби тільки збути її з рук? Усі з ним погодились, що таки справді не випадає, що велике скупчення українських людей в Куритибі мусить прагнути до більшого. Тоді ж схвалили й дальшу пропозицію о. Миколи Іванова: мати в Куритибі „цілого" Шевченка, а не його погруддя. Отже, скільки це не коштувало б і як би не довелося тягнутися з виверпіенням такої будови, українська колонія Куритиби, Парани та Бразилії в цілому має гідно вив'язатися з виконанням відповідального завдання і спільними силами позмагатися за честь свого власного імени.

Так одноголосно запало рішення: в Куритибі буде „цілий" Шевченко.

Комітет покликав спеціяльну комісію в складі українських інженерів, журналістів, культурно-громадських діячів. Головою цієї комісії став проф. Володимир Кавалар, рідний брат відомого українського скульптора, творця першого пам'ятника Тарасові Шевченкові на Україні — в Ромні, Івана Кавалерідзе. Комісії дано завдання виробити свої пропозиції без огляду на можливі витрати щодо їхнього здійснення.

Комісія почала працювати з ентузіязмом. На перших же її засіданнях, певно, як то було в Канаді й ЗДА, виникло питання про „молодого" й „зрілого" Шевченка. Прихильники першого взірця хочуть бачити невмирущого Кобзаря у Куритибі Прометеєм, борцем за волю, що рве тяжкі кайдани... Прихильники другого взірця уявляють собі Т. Шевченка замисленим, з глибокою думою в очах і на чолі... Як перші, так і другі сходяться на тому, щоб Шевченко на пам'ятнику не сидів, а був у русі, тобто віддають перевагу динаміці.

Цікаві дискусії відбуваються в комісії і відносно постаменту. Більшість ніби схиляється до того, щоб він являв собою скелю-брилу („І Дніпро, і кручі"), а на ній уже має стояти саме зображення поета. Є також думки використати мотиви бельведеру, прикрасити постамент зображеннями з творів Тараса Шевченка і т. ін.

В перебігу обговорень береться під увагу те, що з модернізацією міста, головно в зв'язку з будовою нових багатоповерхових домів, давніше поставлені пам'ятники затінюються, стають малопомітними, втрачають своє значення в загальному архітектурному ансамблі. Тож пропонують на самій середині нової Площі Україна створити своєрідну „українську оазу", тобто поставити різні невеличкі прибудівки, пов'язані з пам'ятником, зокрема збоку його фасаду — стіну з українським орнаментом. Та дехто побоюється, що в такому разі зір людей фіксуватиме не один пам'ятник, а два чи й більше. Ця справа потребує дальших, докладніших обговорень.

Згадана комісія наслідки своєї праці гадає винести на ширший громадський форум: доповісти про них на жіночих зборах, нарадах молоді і, можливо, на спеціяльних сходинах обох Товариств у Куритибі, Хліборобсько-Освітнього Союзу та Товариства Прихильників Української Культури. Остаточно вигляд і характер пам'ятника Т. Шевченкові в Куритибі має затвердити Шевченківський Комітет, що існує вже кілька років.

Цей же комітет розпише ширший конкурс на проєкт пам'ятника чи замовить виготовити його комусь з українських скульпторів, створить комісії: фінансову, будівельно-технічну, пропаґандивну тощо.

Маємо враження, що таки і в Куритибі „буде Шевченко", що зображення великого українського поета-революціонера прикрасить собою це гарне місто в південно-американських субтропіках.

НАДІЇ

Промайнули дні —
Весни навісні.
Із тобою говорити
Хочеться мені.

Сниться Кременчук...
У віконце стук...
Скільки літ любови-щастя,
Скільки зим розлук!

Зоряні ключі
Грали уночі
І твоя голівонька
На моїм плечі.

Що було — було.
Не пройшло тепло.
Все життя моє з тобою
В слові процвіло.

Молоде вино
Розлилось давно.
Як же знов мені постукать
У твоє вікно?

У чужих краях
Спиниться мій шлях,
А любов моя до тебе
Житиме в піснях.

Олекса ВЕРЕТЕНЧЕНКО
Дітройт, 1965.

Вдовина донька

Життя її не пестило, Марію Ляшко. Вона з того покоління, яке називають „дітьми війни". Її колискою була часом вогка землянка, а колисковою — спів куль.

Так виростала вдовина донька. В 1956 році Марія закінчила десятирічку на Черкащині. Дуже хотіла продовжувати навчання. Але треба було допомагати матері. Територія рідного села потрапила в зону затоплення „Кременчуцького моря". Довелося нове місце обживати. Так і пішла Марія працювати в колгосп. Потім, коли польові роботи закінчилися, подалася до Черкас на цукроварню. Плекала надію про навчання.

Пізніше шляхи привели Марію на Миколаївщину. Тут зустріла Павла Шульгу. Побралися. Згодом народилася у них донька. Не до науки було. Але коли чоловік вступив на заочний відділ Київського індустріяльного технікуму, тоді й Марія сіла за підручники. Працювала дояркою у колгоспі в Новому Бузі і вчилася. Вчилася дуже добре. А успіхи у навчанні — то відірвані від сну години — у клопітливій праці доярки іншого часу не знайдеш.

Однак, коли постало питання, щоб Марію відпустили з колгоспу на літні навчальні сесії, їй сказали різко і безапеляційно: „Колгосп — не дійна корова, щоб усіх на сесії посилати та ще й гроші платити". („Молоді України, 6 липня").

СІРО - БІЛО - МАЛИНОВА

„Ми в Черкасах. Тут — одно з найбільших підприємств, що обслуговує торговельну мережу. Воно має поетичну назву „Аврора". Сподіваємось побачити індустріяльне підприємство, що випускає гаму фарб кольору ранкової зорі, — розповідають 4 липня в „Радянській Україні" два кореспонденти, фахівці хемічної промисловости... — Зупиняємося біля однієї з фарботертних машин.

— Яка фарба?

— Рожева, — відповідає начальник планового відділу.

— Сіра, — каже головний інженер товариш Чорний.

— Слонова кістка, — виправляє заступник директора Пустовойт.

— Біла, — уточнює начальник цеху.

Намагаємося встановити самі. Подібна на всі чотири наззаних кольори, і ні до одного не підходить, хоч ніхто з нас не скаржиться на дальтонізм".

● Місто Ню Йорк дає працю 500 негритянським учителям, які втратили становище внаслідок об'єднання шкіл в південних стейтах. Ті вчителі мусітимуть відбути перевишкіл, щоб запізнатися з системою й вимогами у такому великому місті, як Ню Йорк. В Ню Йорку досі є замало вчителів негрів і порторіканців (9 відсотків) хоч число учнів цих груп виносить 45 відсотків.

ЙОСИП СІРИЙ

ЧАРІВНИЦЯ

НОВЕЛЯ

(4)

(3)

Час минав. Лана виросла й стала гарною дівчиною, що не раз заступала матір у тяжкій праці.

Якогось літа під лісом, недалеко Настиного хутора, отаборились цигани: чоловіки направляли селянам сокири, коси, серпи, кували лемеші, а циганки розсипалися по околицях ворожити, випрошувати, а часом й украсти щобудь у селян.

Отож і на хутір до Насті забрело дві циганки: старша жінка з донькою, якраз в пару Лані. Дівчата познайомились і здружились.

Поки цигани стояли під лісом, молода циганочка часто забігала до Лани, і вони разом ходили по лісі, ловили рибу, купались. Циганка навчила Лану ворожити.

Коли цигани від'їхали, Лана здобула собі серед дівчат славу ворожки. Маючи природний хист, вона ворожила захоплюючо - цікаво; навіть з поблизького містечка потайки приходили часом до неї молоді жидівки поворожити. Але Лана не тільки захоплювалась ворожінням, в неї пробудилась любов до малярства, і дівчина самотужки почала малювати примітивні краєвиди та портрети своїх клієнток.

В селі прозвали Настю відьмою, а Лану чарівницею. Улюблений чорний кіт Лани надавав людям ще більшої певности, що ті жінки знаються з нечистою силою.

***

Того року весна й літо були сухі і озеро опало в берегах. Земля порепалась. Жито й пшениця мали коротке стебло й малий колос, а городина зовсім пропала.

Однак у Насті городина буяла, бо, маючи під боком воду, вона старанно її підливала. Настя навіть покопала поміж грядками рівчаки, в які просто з озера наливала воду.

***

З самого ранку день видався гарячий. Настя з Ланою бовтались у воді, затягаючи волок, щоб наловити трохи риби для отця Панкратія, священика сільської церкви.

Зловивши пару коропців, виполоскали волок і розстелили на траві сушитись. Лана почала одягатися й чепуритись в дорогу. Тим часом Настя вкладала рибу в лозиновий кошик, перекладаючи її татараком та листям водяної лілеї.

Лана нічого не їла, лише напилась холодної, джерельної води, вхопила кошик з рибою в одну руку, а в другу свої нові черевики і межею, навпростець подалася до села.

Сполошивши на болоті табунець диких качок, дівчина вийшла в поле. А поле, як море, під подувом пустуна-вітерця котило в далечінь хвилі житнього колосся.

Вгорі дріботів крильцями жайворонок, співаючи свою поранню пісню-молитву до Бога. Десь між житами полохливо відзивався перепел.

Почувся далекий відгомін дзвону.

— „Треба поспішати, — подумала Лана, — щоб на час занести рибу й не спізнитися до церкви".

Але, вийшовши на горбок, мимоволі затрималась, вражена превчудовими барвами поля на тлі синіючого на обрії лісу.

— Боже, яка краса! — захоплено промовила Лана. Вона могла б стояти тут годинами, насолоджуючись красою, але дзвін все нагадував, що треба поспішати.

Ишла межею, колоски лагідно дотикали її колін, рук; червоні маки, розгойдувані вітром, привітно кивали їй своїми пишними головками, а волошки лагідними, синіми очима вдивлялись у дівчину.

Аж ось показався хрест над церквою, а далі й дім пан-отця. Лана збігла трохи вниз і стала перед фірткою. Почувся гавкіт собак, і за кілька хвилин вийшов сам пан-отець.

— Слава Ісусу! — промовила Лана.

— Слава навіки! Що доброго скажеш, дівчино?

— Оце мати просила передати пару коропів для панотця й добродійки. Свіженькі, тількищо зловлені, — пролепетала Лана.

— Це з того зачарованого озера? Дуже дякую! Передай мамі мою подяку й благословіння... Добрі ви люди... Щасти вам Боже на все добре! — пан-отець узяв кошика з рибою.

Лана повернулась і хутенько пішла до церковної брами.

Увійшовши в церкву, стала по лівім боці у куточку. Людей ще було мало. Жовто-зелено-червоні шибки у вікнах ледве пропускали проміння сонця, де-не-де горіли свічечки, в церкві був холодок.

Лана опустилась на коліна...

Лице Пресвятої Діви в образа ніби усміхалось до неї, ніби щось хотіло сказати...

Почалося Богослуження. Лана й не спостеріглась, як церква виповнилася людьми. Несподівано почула біля себе жіночий шепіт: „Дивись, чарівниця прийшла до церкви!" А другий голос: „Гріхи замолює!" Знов перший: „Хай но скінчиться відправа, ми її про дещо запитаємо"..

Лані зробилось дуже прикро. Чого ції люди хочуть від неї? Що злого вона їм зробила? — Оглянулась і помітила, що люди навколо дивляться в її бік.

Вона знов почала молитись, благаючи відвернути від неї злих людей.

Крізь сльози дівчині видалось, що Діва Марія усміхається до неї, ніби кажучи: „Не бійся, будь смілива. Перетерпи... Нічого тобі не станеться..."

СИРАКЮЗ, Н. Й.

ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Постійний міжнаціональностевий Комітет Тижня Поневолених Націй проробив велику роботу для підготовки відзначення ТПН в цьому році, відбуваючи 6 спільних нарад продовж 3-ох місяців перед офіціяльним його проголошенням.

Українську групу в Комітеті з рамени місцевого Відділу УККА репрезентувало представництво в особах: проф. д-р Микола Богатюк, д-р Олександер Ґудзяк, інж. Омелян Граб, д-р Михайло Логаза, п. Зенон М'ягкий, п. Михайло Середович та інж. Мирон Сидорович — голова Відділу УККА. В праці Комітету брали участь представники двох місцевих Відділів Американського Леґіону та крім українців представники поляків, мадярів, вірменів, словаків, естонців, латвійців і литовців.

Підготовча праця Комітету проходила під проводом Джана К. Дангі, який співпрацював з українською групою від першого проголошення ТПН і продовж останніх чотирьох літ очолював Комітет, але Боже Прозидіння не дозволило йому брати участи в цьогорічному відзначенні ТПН, бо вмер він нагло на удар серця безпосередньо по одному із кінцевих засідань. Комітет ТПН та інші антикомуністичні та патріотичні організації міста втратили в ньому прикладного й жертвенного робітника і провідника. Член Комітету проф. д-р Антоні Т. Бускарен, автор кількох книжок про комунізм і член Національного Комітету Поневолених Націй, згодився перебрати провід і є запорука, що Комітет успішно вестиме свою важливу роботу.

Переведення заплянованої програми спочивало в руках діючого голови адвоката Стефана Обремського. ТП-Націй відзначено тут за наступною програмою:

1. Спільна Проклямація ТПН посадником міста і начальником повіту при співучасті представників Поневолених Націй 1-го липня 1965 перед пол.

2. Концерт в Авдиторії Пресового Клюбу в неділю 18-го липня 1965 вечором.

3. Виставлення національних прапорів Поневолених Націй в будинку Повітового Суду продовж цілого ТПН.

4. Виставка видань про „Комунізм у практиці" в Міській Публічній Бібліотеці продовж ТПН.

5. Парада авт по головній вулиці Салайна до пам'ятника Незідомого Вояка в суботу 24-го липня вполудне.

З багатої програми Концерту треба підкреслити передусім головну промову федерального конґресмена Дж. М. Генлі, в якій він з'ясував самобутність українського народу, сучасне положення України в боротьбі проти московсько комуністичного колоніялізму. Це вперше з такої нагоди головний промовець задоволив численних українських слухачів серед авдиторії 300 осіб, між якими були теж визначні американці. В концертовій частині українців репрезентувала з успіхом Танцювальна група з Укр. Кат. Парафії св. Миколая із Вотервліту, Н. Й. пі проводом о. декана д-ра Богдана Волошина.

У виставці в Міській Публічній Бібліотеці українська громада обильно запрезентувала дорібок україніки та антикомуністичних видань в англійській мові, серед яких англомовна Енциклопедія Українознавства, видана УНС-ом, із презентуючим написом на фронтовій окладинці „Україна" — відразу визначувала „Хто є хто" та притягала око уважного глядача, бо жадна з національних еміґраційних груп, які брали участь у виставці, не показала стільки культурних надбань за час перебування в діяспорі, як українці. Дирекція Бібліотеки потвердила, що виставка викликала велике зацікавлення.

Також в параді авт по головній вулиці міста, яка закінчилась зложенням вінка квітів на постументі Пам'ятника Невідомому Воякові, українська група під проводом п. Івана Слонського творила більшість.

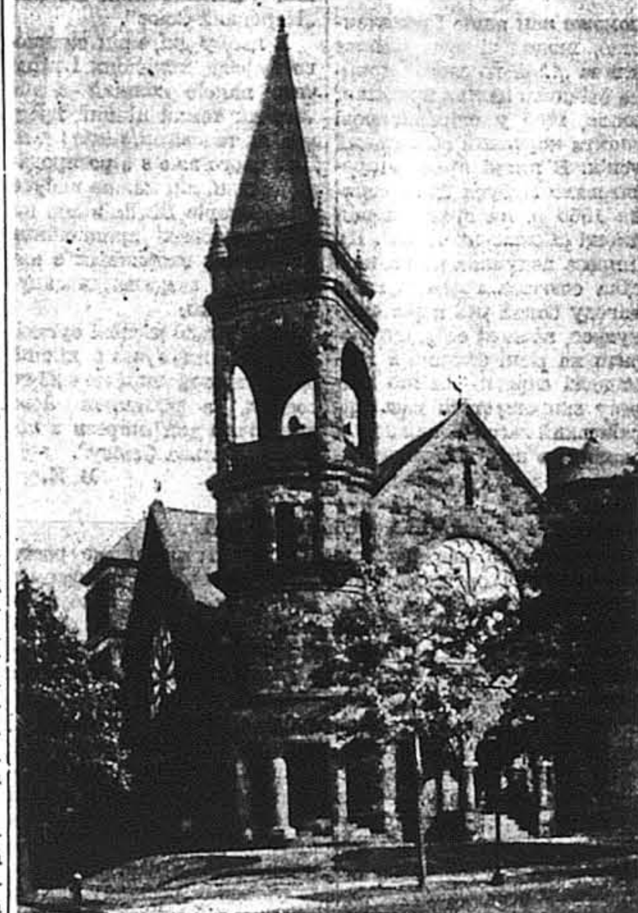
Місцева англомовна преса, телевізійні стації та місцева українська недільна Радіопередача подали ряд повідомлень про перебіг усіх частин відзначення цього чергового Тижня Поневолених Націй.

Треба підкреслити, що в цьому році ідея ТПН знайшла дорогу до більшого кола громадян, ніж в попередніх роках. І хоч українська спільнота міста і в цьому році перевищала своєю участю всі інші національні групи, то все ж таки велика частина української громади ще не включилась до поширення цісі ідеї хоч би своєю пасивною участю в імпрезах ТПН. Конечність для зрозуміння цієї ідеї є очевидна, бо для політичної еміґрації поневоленого народу немає нічого важнішого, як поміч власній Батьківщині визволитись з московсько-комуністичного ярма.

(М. Л.)

НЮ БРОНСВІК, Н.ДЖ.

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ

Майже 14 років молились українці - католики в Ню Бронсвіку і його околицях в невеличкій дерев'яній церковці. Але наша парохія зростала і тепер нараховується понад сто родин, в тому кілька десятків дітвори. Жваво проходить парохіяльне життя, активно діють молодечі організації та відділи наших громадських установ. Ставало тісно. Це дуже журило основника цієї парохії, нашого о. пароха, Василя Танчака. Він невтомно клопотався, щоб придбати більшу церкву.

На початку цього року сповнилися мрії парохіян і їхнього душпастиря. Господь вислухав гарячих молитов, поблагословив труд. Наші парохіяни щиро відгукнулись на зазив о. пароха, жертвуючи гроші на закуп церкви. Набуто величаву будівлю при одній з найкращих вулиць Ню Бронсвіку. Куплено її від протестантської конґреґації. Будинок, крім церкви, містить в собі приміщення на парохіяльну суботню школу українознавства, дві обширні залі, капличку, канцелярію та кухню з модерним кухонним устаткуванням.

Будинок збудований з каменя і цегли, а церква є в гарному стилі. Негайно по закупі розпочато приготування до посвячення церкви. Її відмальовано внутрі, пороблено ряд змін, пристосовуючи церкву до вимог нашого обряду, справлено милозвучні дзвони і недавно на церкві здвигнено три позолочені хрести. Поспішно закінчуться всі деталі підготовки до великого і святочного дня для парохії Різдва Пречистої Діви Марії.

В неділю 5-го вересня акту посвячення церкви довершить Високопреосвященний Митрополит Кир Амврозій Сенишин. Є сподівання, що на цю торжественну подію завітають також священики з інших парохій та українці з цілого середущого Ню Джерзі.

Посвячення попередить процесійний похід з парохіяльної школи до фронту церкви По посвяченні церкви буде відправлений благодарний Молебень в честь Пречистої Діви Марії.

Святкування завершить празничний бенкет.

Набуття церкви в Ню Бронсвіку — це черговий здобуток української спільноти в цій країні.

П. Н.

РАКЕТА, НАЧИНЕНА НЕНАВИСТЮ

(Закінчення зі стор. 2)

лину збирати врожай і виступив на студентських зборах з такою промовою:

„... Я прийшов до переконання, що марксизм взагалі і совєтський лад зокрема — це явище реґресу, крок назад у розвитку людства. Я не стану говорити про дуже сумнівні економічні осяги, — космічними польотами не затьмарити того страшного факту, що сьогодні, мало не через півстоліття, в більшості міст і сіл країни навіть тяжко дістати хліб, чорний хліб, — але деґрадація культури, цілковите звироднїння мистецтва, — вони тепер у нас на нижчому рівні, як були тисячоліття тому в етрусків, я вже не кажу про геллєнів, — огидний сервілізм совєтської інтеліґенції відкинув країну назад, у допетрівську епоху. Офіційна філософія марксизму — це по суті найдешевшої марки прагматизм, догматична схолястика..."

Студент Володя, що не мав Колиної витримки і добродушности Толі, напився до непритомности, побив міліціонера і кинувся в річку топитись. Коли його витягнули, він бився, дряпав обличчя й руки рятівників і кричав: „Сволочі! Фашисти! Я люблю життя!.."

Провідником „американців" у лікарні був Василій Голин. Хлопець як хлопець, пролетарського походження, на двадцять років молодший за совєтську владу, токар машинобудівельного заводу, і раптом вирішив, що совєтська влада вже давно переродилась на тиранію. З властивим йому запалом він почав пропаґувати свої ідеї на заводі. Голин знав про заворушення і невдоволення в країні. Був триденний страйк і на заводі, де він працював. Але все це — дрібниці. І він вирішив звернутися до американського президента, вияснити йому ситуацію, запевнити, що американців зустрінуть з хлібом - сіллю, і навіть совєтська армія складе перед ними зброю, бо всі знають, що американці не збираються заграбувати СССР. Написане в такому дусі своє наївне послання Голин пробував був передати американському послові і — опинився в божевільні.

У розмові з студентами головний герой повісти, загальновизнаний їх учитель, каже:

„Перший тоталітарний режим був створений в Росії. Природня річ, що світ, злякавшись маштабів совєтських злочинств, почав уживати оборонних заходів. І в найбільш реакційних країнах також постав фашизм як реакція на совєтську тиранію. Ясно, що треба покінчити з усіма фашизмами, визволити передусім поневолені народи Росії і відновити у всьому світі демократію. Сподіваюсь. що це настане в недалекому майбутньому..."

Коли одного з пацієнтів, студента Андрія, лікарі за дозволом КҐБ вирішили випустити на „волю", він заявив своїм приятелям:

„Милі люди, я не знаю, що ви втратили там, на волі, а я зовсім не хочу додому. Тут прекрасно. Годують, одягають і не пристають з комунізмом. Ніякої пропаґанди, аґітації, говори, що спаде на думку. — де ще знайдете таке місце в нашій країні?"

Академік Нежевський, 75-літній старець, який в душі глибоко осуджував режим, доживав свої дні, пасивно приглядаючись дійсності. Учень французької школи психіятрів, він вважав, що психічно хворих взагалі не існує. Хоч би тому, що ніхто не може дати дефініції душевного здоров'я. Щождо совєтської психіятрії, він вважав, що це просто шарлатанство, псевдонаука, як і всі совєтські гуманітарні науки, оскільки вони заперечують існування душі, Бога, інтуїції, об'явлення. „У нас багато ушкоджених людей, — казав академік Нежевський, — адже Сталін і його камарилья за малим не всіх людей загнали в паніку своїми нечуваними жорстокостями і десятиліттями терору. Можна непомильно поставити діягнозу, що всі ми хворіємо на манію переслідування. І ви самі розумієте, що треба немало часу, щоб вилікувати народи від цієї манії..."

Про себе автор пише:

„Ці йолопи не розуміють, що я — не одна людина, велика чи мала, а — стихія, надпотужна ракета, начинена ненавистю. Палата ч. 7 — школа ненависти. Десятки учнів перетворилися на тисячі дослідників.

Останній розділ своєї начиненої ненавистю до большевизму повісти позначає автор епіграфом з Ґотфрида Келлера: „Тоді я не знав, що величезні маси народу можуть бути отруєні і погублені одною - єдиною людиною і своєю чергою труїти й губити чесних людей, — що незрідка маси, раз обмануті, поринаючи в брехні, хочуть бути знову обманутими і, підносячи на щит щораз нових обманців, ведуть себе так, як вів би себе безсовісний і цілком тверезий злочинець.

В. С-ко

ДІТРОЙТ, МИШ.

УСПІХИ д-р М. КВІТКОВСЬКОЇ

Уважаємо за наш обов'язок поділитися незвичайно радісною вісткою із членками Українського Золотого Хреста, усім зорганізованим жіноцтвом та нашим громадянством про успіхи нашої довголітньої голови УЗХ — другої містоголови СФУЖО, д-р М. Квітковської.

Доцільним є, що саме п-і д-р Марія Квітковська є довголітньою головою Централі харитативно-допомогової організації УЗХ в Америці, бо ж вона є найбільш фаховою силою в ділянці Суспільної опіки.

Прикладним фактом є, що п-і Квітковська очолює Комісію Суспільної Опіки при СФУЖО як кваліфікована сила, що потверджує дітройтська преса, подаючи вістку про йменування її директором Суспільних порад в Інтернаціональному Інституті в Дітройті, де працює від 1951-го року.

В 1953-му році одержала стипендії від Східнього Европейського Фонду Форда та Юнайтед Коммюніті Сервіс, при помочі котрих закінчила студії.

Відтак працювала в кількох аґенціях Суспільної Служби, а в 1959 році одержала посаду інструктора Суспільної Служби при Університетах Вейн і Мишиґен.

В січні 1965-го року професійний осяг др Квітковської дійшов до вершин. Вона стала керівником Відділу Суспільних Порад, з котрого то посту вона держить контакти з організаціями різних етнічних груп Дітройту. Саме тепер займається організацією Добровільної Жіночої Служби при українських жіночих товариствах в Дітройті.

Ми радіємо успіхами д-р Марії Квітковської та бажаємо їй успішно продовжувати таку корисну працю. Закликаємо наше жіноцтво збагачувати ряди наших товариств здобуттям професійного знання, бо це поможе нам виконувати краще наші обов'язки для добра України.

Наталія Іванів

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. МАРІЇ КОБЗЯР

складаємо на Фонд Кардинала Сліпого 20.00 долярів.

КАРАНОВИЧІ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

мого Найдорожчого Мужа

бл. п. ПЕТРА РАКОЧОГО

буде відправлена

в Церкві св. ПЕТРА і ПАВЛА в КОГОВЗ, Н. Й.

дня 8-го серпня 1965 року

о год. 11-ій перед полуднем

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

Просимо всіх, хто Його знали, згадати в своїх молитвах.

Дружина МАРІЯ

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КОЗАЦТВО „ЧОРНОМОРЕ" ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ЗДА

подає до відома всім своїм Членам та Українському Загалу сумну вістку, що дня 13-го липня 1965 р. в м. Іспер, Австрія, нагло помер його Почесний Член, Батько

проф. д-р ВОЛОДИМИР ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ

— проживши 81 літ —

Відомий буковинський та загально український вчений, політик та громадський діяч, зокрема на Буковині, також на еміґрації.

FIDUCIT!

СТАРШИНА

МИХАЙЛО СКРАБУТ

(Посмертна згадка)

Сл. п. Михайло Скрабут

В понеділок 5-го липня, цілою Питсбурщиною пронеслася сумна і пригноблююча вістка, що в Ембридж, з 49-му році життя, відійшов у вічність бл. п. Михайло Скрабут, вельми видатний український народний діяч Західної Пенсильванії, залишаючи горем прибиту родину, стареньку маму Анастазію, дружину Катерину і двох много-надійних синів Мирона і Євгена.

Бл. п. Михайло Скрабут хоч в Америці народжений і вихований цілим своїм єством любив Україну і для неї щиро і віддано працював. Вже в юних роках свого трудолюбивого життя він брав живу участь в українському народному життю і між молоддю МУН визначався палким українським патріотизмом. Тоді ще зформлений національний світогляд був дійсно окрасою його чистої, шляхотної української душі.

Неможливо тут подати докладного начерку його многогранної праці в усіх ділянках церковного і народного життя, але треба згадати, що серед наших тут народжених українців є мало таких унікальних людей, яким був бл. п. Михайло Скрабут. Шкода, що невблаганний „ангел смерти" так скоро перетяв нитку життя, такої плідної і відданої Україні і Христовій Церкві, людини. Покійний Михайло Скрабут довгими роками був членом і головою церковної управи Української Православної Церкви св. Володимира, членом головної управи Української Православної Ліги членом управи місцевої філії УКК, членом управи Відділу ОДВУ ім. Коновальця в Піттсбургу, скарбником Контрольної Комісії Українського Робітничого Союзу, збирачем податків з Гармонії Товишип. Він і ціла його родина є членами УНС. Відділ 267 в Ембридж.

Скрабута відбувся 8-го липня з Української Православної Церкви св. Володимира в Ембридж при великому здвизі народу, які прийшли громадно віддати послідну прислугу заслуженому українському працівникові.

Заупокійну Святу Літургію відправили 4 священики: о. декан Іван Шнупер з Линдори, о. прот. Андрій Бек з Карнегі, о. прот. Стефан Голутяк з МкКіз Рокс і о. прот. Михайло Ярош, місцевий парох. Між присутніми було багато позамісцевих.

Похорон бл. п. Михайла громадських діячів і громадян, що шанували і любили покійного Михайла Скрабута. З поміж провідних діячів були: Пані Марія Малевич від Союзу Українок, п. Павло Кравчук від Відділу ОДВУ в Пітсбургу, директор Української Радіової Програми п. Михайло Комічак, Михайло Майнош: від Головної Управи Українського Робітничого Союзу, голова А. Батюк, головний секретар Едвард Попіль, головний касир Т. Миник і головний радний Василь Довгань з Дітройту. На могилі прощали покійного п. Антон Батюк від УРС і ред. Павло Кравчук від ОДВУ.

По похоронних виправах відбулися традиційні поминки. Тут знов парох о. Михайло Ярош згадав про заслуги покійного його взірцевого батька, примірного парафіянина і відданого громадського працівника. Просив о. Ярош присутніх зложити на невянучий вінок-пожертву на закінчення Церкви Пам'ятника в Бавнд Бруку. Присутні зложили $ 160.50 на церкву Пам'ятник і 54 дол. на Українську Радіову Програму, якою упраляє п. Михайло Комічак.

Так, з тяжким болем Питсбурщина пращала на вічний спочинок свого ідейного парафіянина і працівника. Нехай ласкавий Господь прийме цю чисту шляхотну українську душу і неначе дорогу перлину оселить її у своїх оселях.

Стефан Іваницький
секретар 276 Відд.УНС

КЛІВЛЕНД. ОГАЙО
ОКРУГА УНС ПЛЯНУЄ ПРАЦЮ НА БІЖУЧИЙ РІК

Управа Клівлендської Округи Відділів Українського Народного Союзу плянує в цьому році збільшити активність діяльности, щоб таким чином не лише виконати належний Централею УНС контингент в присднуванні нових членів, але його принайменше подвоїти. Такі голоси можна було чути на зібраннях активу союзових працівників нашої Округи. Зокрема специзовували свої пляни у відношенні до приєднування нових членів такі союзові працівники: мгр Р. Чучкевич, Іван Попович, М. Задорецький В. Камінський.

В тій цілі Управа Округи під головуванням головного радного УНС Д. Шмагали відбула вже троє зібрань, на яких обговорювано акцію. Доручено всім секретарям Відділів подвоїти активність у своїй праці, а управи Відділів і знані союзові обов'язані дати потрібну їм поміч. Кожний член Управи Відділу зобов'язаний не лише взяти участь в запланованій акції, але в міру можливості присднати бодай 5 нових членів. На двох зібраннях приявний був обласний організатор В. Гірняк, котрий закликав до пожвавленої праці в присднуванні нових членів, давав дуже влучні поради і вказівки, як найлегше це робити. Треба признати, що довголітній практик на полі організування членів має широке знання і хист в цій ділянці праці. Багато з присутніх сприйняло цінні його поради і вказівки як засіб у виконуванні їхніх обовязків. Коли візьметься до уваги випуск нових і дуже дешевих поліс, то праця наших союзовців буде легка й корисніша.

В нашій акції багато допоможе нам наше Громадянство, якщо зі зрозумінням клича „Свій до свого" прийме ввічливо наших представників, щоб у спільній мові знайти корисний обопільний успіх. В пляні праці запроєктовано відбути 22-го серпня 1965 р. на православній площі „Союзовий День". Ця імпреза подумана на те, щоб ціла союзова громада мала нагоду бодай раз в рік стрінутися, пізнати себе, поговорити на різні союзові й громадські справи. На цю імпрезу запрошується весь український загал Клівленду й околиць в надії, що підтримка всього загалу дасть доказ, як ми доцінюємо вартість нашої найстаршої й найбагатшої установи, якій на ім'я „Народний Союз".

В цьому дні, крім смачного буфету, холодних і гарячих напоїв кожний може виграти такий цінний предмет, як телевізор, радіо і т. п. Для цього вже є в розпродажі квитки, які можна набути у секретарів Відділів або інших союзових працівників. Хто бажає скористати з нагоди; хай заздалегідь закупить квитки.

Прохається місцеві організації не плянувати ніяких імпрез на той день, це є 22-го серпня, а залишити його виключно для імпрези в користь „Батька Союзу".

В. К.

НОВА ОСЕЛЯ СУМА

Найбільшою перешкодою у виховній і організаційній праці юнацтва СУМА стейту Огайо в літній період є відсутність власної оселі. Винайменнія площі для переведення злетів і таборувань не давали великого ефекту. Проблема організації виховної праці залишалась нерозв'язаною. Але весною цього року зусиллям прихильників молодечої організації СУМ і їх коштами, цю проблему розв'язано.

За ініціятивою Управи осередку СУМА ім. Гетьмана Богдана Хмельницького в Клівленді при співпраці осередків СУМ з Парми, Лорейну, Акрону, Кентону і Янгставну, закуплено біля містечка Гунтінгтон, 55 миль від Клівленду, площу в 57,1 акра землі з лісом і великим 8,1 акра озером з цілю організації там відпочинково-виховної оселі. Площа лежить в гарній, мальовничій околиці, значно віддаленій від промислових центрів. Навкруги добре загосподарені фарми. Декоративні дерева навкруги фармерських забудовань, садки з овочевими деревами, засіяні збіжжям поля, зелені пасовиська для худоби чарують око красою природи.

Асфальтова дорога, що веде до оселі, обсаджена деревами. При дорозі, вже на закупленій площі, стоїть двоповерховий дім, що певно буде використаний як адміністративний будинок. Попри будинок одна дорога веде до озера, а друга в ліс. Над озером впорядкована пляжа для купання: легко похилий беріг висипаний піском, а вище муріг і дерева, в тіні яких купаючі все знайдуть присмний холодок. Трохи далі, над крутим берегом вишка для скакання в воду на 1-3-5 метрів висоти. Для вправних пливаків, що мають охоту покупатись в глибоких водах, плаваючий док. На озері є також рятівничий човен. На пляжі є дім, де розміщені кімнати для переодягання, окремо для жінок і чоловіків. В цьому домі є велика кімната з буфетом. В лісі, вже заходом тимчасової адміністрації поставлено кухню і придбано 48 столів. На рівній площі, де росте люцерна, засіяна ще фармером, плянується розбудова спортової площі, де сталитимуть м'язи молоді спортовці, вправляючи різні види спорту і спортові ігри.

Ліс чарує своєю красою і манить проходкою. Спів пташок, шум у верховіттї — створюють симфонію лісу і захоплює вас. Частинно він буде задержаний в первісному стані, а частинно проєктується реформувати в культурний парк.

Закуплена площа вповні надається для виховних і відпочинкових цілей всього юнацтва. Зорганізована й розбудована з сучасними вимогами виховання, оселя буде місцем для таборів, фестивалів і пікніків, як також добрим місцем для відпочинку старшого громадянства. На цій площі 19-20 червня з успіхом був переведений під кличем „Живи, зростай для перемоги!" весняний злет юнацтва стейту Огайо, на якому воно демонструвало свої осяги духового й фізичного виховання.

Українським християнським звичаєм с посвячення новопридбаних речей, домів та інших надбань, Управи осередків СУМ на своєму засіданні 25 липня вирішили зробити посвячення оселі 15 серпня. Організацію посвячення доручено комітету в складі: Т. Ціцкевич — голова, С. Мельник-Бура, П. Маренець, Кліщук, Ліпнянський, Коломисць, Волущак, Головко і П. Райца — члени.

Цей Комітет, крім акту посвячення, якого довершать священики обох українських віровизнань, що стверджуватиме єдність всіх українців,плянує організацію великої мистецької імпрези, в якій приймуть участь мистецькі самодіяльні гуртки Юного СУМ-а, та кращі мистецькі сили української колонії стейту Огайо.

Можна ствердити, що всі, кому залежить на вихованні молоді в національному дусі, всі, що живуть ідеєю визволення України, з присмністю прийдуть на акт посвячення й велику мистецьку програму.

П. Маренець

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ЗДА ПЛЯНУЮТЬ ПОЛІПШИТИ ХАРЧУВАННЯ ДІТЕЙ В 8-ох ДЕРЖАВАХ, як про це звітує Агенція Міжнародного Розвитку. Ця агенція вислала запрошення до співпраці до представників 14-ох держав. Коли надійдуть відповіді, тоді започаткується здійснювати цю програму покищо в 8-ох країнах. Запрошення вислали до Бразилії, Чіле, Колюмбії, Ель Сальвадору, Гватемалі, Перу, Індії, Пакістану, Туреччини, Кореї, Філіппін, Тайланду, Марокка та Уганди. Згідно з пляном мають поліпшити та збільшити продукційні можливості в даних державах, а також подарувати або за повичкою продати харчі. в тому також вітаміни та різні мінерали, потрібні до відживлювання дітей. Дарувватимуть дітям пшеничну й кукурудзяну муку та ярину оливу.

ШКОДИ, СПРИЧИНЕНІ ВИЛИВОМ РІКИ ДУНАЙ В ЕВРОПІ обрахо͏вують на понад один більйон доларів. Повінь спустошила великі області Югославії, Угорщини, Словаччини, Австрії і Західної Німеччини. Найбільшого знищення зазнала Словаччина.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

ТАРЗАН, ч. 5 474. Дон переговорює.

— Не будьте глупим! — умовляв Тарзан. — Тепер піддайтеся, поки деякі тубільці не кинуться на вас знов.

— Так, — додав король. — Ви можете застрілити кількох із нас, але вам забракне набоїв...

Рід засміявся. — Це є тільки блеф, і ви це знаєте... Та ж треба тільки однієї кулі, щоб вбити вашого сина!